

UCHWAŁA NR XII/65/2025

RADY GMINY BROCHÓW

z dnia 21 lutego 2025 r.

w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 40 ust. 1, art. 44 ust. 1, 2 i 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) a także § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz.U. z 2017 r. poz. 2300) po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, Rada Gminy Brochów uchwala, co następuje:

- § 1. 1. Ustanawia się pomnikiem przyrody pojedyncze drzewo gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*), o obwodzie pnia mierzonego na wysokości 130 cm i wynoszącego 440 cm, rosnące w miejscowości Górki na działce ewidencyjnej oznaczonej numerem 98, obręb 0010 Górki, stanowiącej własność osoby prywatnej. Znajdujące się na terenie siedliska, przed zabytkowym domem (chałupą) drewnianym, który jest wpisany do rejestru zabytków a jego budowa została określona na 1772 rok.
2. Nadaje się pomnikowi przyrody nazwę – dąb „TOMASZ”.
 3. Poglądową mapę przedstawiającą lokalizację pomnika przyrody, o których mowa w ust. 1 stanowi załącznik nr 1 do uchwały.
 4. Cztery zdjęcia przedstawiające pomnik przyrody stanowią załącznik nr 2 do uchwały.
- § 2. Szczególnym celem ochrony pomnika przyrody, o których mowa w § 1, jest:
- 1) zachowanie drzewa o unikalnym kształcie, charakteryzującego się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi;
 - 2) zachowanie niezwykłego drzewa rosnącego w rzadko spotykanym miejscu;
 - 3) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody, kultury i historii,
 - 4) edukacja ekologiczna.
- § 3. W ramach ochrony czynnej, ustala się możliwość dokonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających z uwzględnieniem zasad dobrych praktyk ogrodniczych.
- § 4. Nadzór nad pomnikiem przyrody wymienionym w § 1 sprawuje Wójt Gminy Brochów.

- § 5. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brochów.
- § 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jack Karas

UZASADNIENIE
do UCHWAŁY NR XII/65/2025
RADY GMINY BROCHÓW
z dnia 21 lutego 2025 r.
w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Osoba prywatna wystąpiła do Wójta Gminy Brochów z wnioskiem o uznanie drzewa za pomnik przyrody. W przedmiotowym dokumencie czytamy: „Wnoszę o podjęcie uchwały o ustanowieniu Pomnika Przyrody celem objęcia szczególną ochroną dębu, który rośnie na mojej działce numer 98, gmina Brochów, w miejscowości Górki 3, tuż przed zabytkowym budynkiem, który jest wpisany do rejestru zabytków a jego budowa została określona na 1772 rok. Można przypuszczać, że dąb pochodzi też z tych lat. Chcę skorzystać z prawa zgłaszającego pomnik przyrody i nadać mu imię „TOMASZ”. Obwód pnia dębu na wysokości 130 cm od ziemi wynosi 440 cm wysokość około 25 metrów, promień korony około 10 metrów. Drzewo dojrzałe, obrośnięte winobluszczem, nieogławiane, stan ogólny dobry, wymaga podcięcia suchych gałęzi. (...)”

Jak wynika z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z art. 44 ust. 1, 2 i 3a wyżej wymienionego aktu prawnego, ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy. Uchwała rady gminy określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45. Projekt uchwały, wymaga uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Według art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;

- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Przygotowując projekt niniejszej uchwały nie skorzystano z prawa do wprowadzenia w niniejszym dokumencie wyżej wymienionych zakazów dotyczących ustanawianego pomnika przyrody.

Jest to celowe zamierzenie podyktowane chęcią wyrażenia wdzięczności, szacunku i podziwu dla obecnej właścicielki nieruchomości na której rośnie dąb „TOMASZ”, jej rodziców i pozostałych przodków. Bowiem dzięki ich usilnym staraniom to rzadko spotykane drzewo ustanowione zostało pomnikiem, stary drewniany dom przetrwał do dzisiejszych czasów i stał się zabytkiem a nieruchomość jest ozdobą całej miejscowości i gminy.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 przedmiotowej ustawy, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.

Jak czytamy w art. 40 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy.

Według art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały.

W świetle powyższego przyjmuje się niniejszą uchwałę.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jacek Koraś

Załącznik nr 1 do UCHWAŁY NR XII/65/2025
RADY GMINY BROCHÓW
z dnia 21 lutego 2025 r.
w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Karaś

**Załącznik nr 2 do UCHWAŁY NR XII/65/2025
RADY GMINY BROCHÓW
z dnia 21 lutego 2025 r.
w sprawie ustanowienia pomnika przyrody**

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Koras